N°. 382. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 17 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Hoogst opmerkelijk waren, bij de beraadslagingen over het Wets-ontwerp tot wijziging van de wet op het gemaal, de uitgedrukte gevoelens over de waardij van het regt van petitie.

De Minister van Financiën zeide:

„Er is gewezen op die adressen, Mijnheer de Voorzitter, ik heb diepen eerbied voor het regt van petitie; ik geloof, dat de Regering dit regt op prijs moet stellen, omdat het haar in de gelegenheid stelt, beter bekend te worden met den geest en de wenschen der ingezetenen, dan wanneer zij blijft binnen den beperkten kring, waarin zij zich dagelijks beweegt. De Regering moet weten, wat de wenschen zijn buiten het Ministerie en buiten deze Vergadering; maar ik geloof, dat niets meer geschikt is, om het regt van petitie in minachting te brengen, dan de wijze, waarop het soms geëxploiteerd is. Ik heb daarvoor eenige bewijzen. Er is bijvb., het is u bekend, een adres uit Groningen. Welnu, ik stel daar tegenover een tegen-adres uit Groningen aan de Regering gerigt, waarin de adressant zegt: „wij meenen „het zoo kwaad niet; *zoo het der Regering aangenaam was, „dan zou er wel een adres in tegenovergestelden zin kunnen „worden ingezonden.*„ Dit bewijst dus, dat die adressen niet zoo zeer uit eigen opwelling van de ingezetenen komen, maar dat er dikwijls eene kunstmatige opwinding plaats heeft, om zulke adressen in het leven te roepen.„

Gewis, vooral zoo men weet, dat het der Regering aangenaam is.

Het antwoord van den heer Reinders was kernachtig: „De Minister heeft gezegd, dat het zoo gemakkelijk is, „om adressen te doen teekenen. Ik zal daarop niet „antwoorden, maar alleen verwijzen naar de April-„beweging van het vorige jaar.„

De heer Dirks liet dat punt niet onaangeroerd:

„Ik moet betwijfelen, of die requesten wel uit eigene beweging hier zijn ingekomen. *Ik heb in eene naauwe betrekking gestaan met eene Kamer van Koophandel, en mijne ondervinding heeft mij geleerd, dat vele requesten komen op instigatie van belanghebbenden, die de Kamers van Koophandel beschouwen als trechters om hunne bezwaren ter kennisse van de Regering te brengen.* En dat is zeer natuurlijk; het getal der leden van Kamers van Koophandel is zeer klein en er zijn dus een aantal vakken van industrie en handel, die niet in de Kamer vertegenwoordigd zijn. En nu ben ik het eens met den Minister van Financiën, die het eveneens betwijfelt, of die verzoekschriften wel zoo uit eigen beweging zijn gekomen; en ik vind daarvoor juist een bewijs in hetgeen de Minister gezegd heeft, dat het voornaamste adres, dat uit Zaandam, uit eene plaats is gekomen, waar al het meel gefabriceerd wordt, dat de Regering voor hare schepen en koloniën noodig heeft.„

Met waardigheid stond de heer Westerhoff op:

„Nu ik zie, in den loop der debatten, dat niet alleen sommige leden der Kamer, ook zelfs Z. Exc. de Minister van Fin., op zoodanige wijze over die adressen hun gevoelen uiten, dat men zeer geneigd moet worden, om er toe te komen, eene zekere qualificatie daaraan te geven, als zijnde uit de provincie Groningen, niet alleen als plaatsaanduiding, maar ook als voortkomende uit *eene bijzondere en bepaalde provinciale rigting*, die af te keuren zou zijn. *Dit* is het, waartegen ik, met alle bescheidenheid, maar tevens met alle nadruk en ernst, mij verzetten moet, Mijnheer de Voorzitter. Zoo kan er een zeker vooroordeel tegen den geest in die provincie worden geprovoceerd of wel gevoed, en dit zou mij grieven, dit zou mij innig leed doen. Want, Mijne Heeren, men heeft gesproken over *oorzaken*, waarom men juist uit *die* provincie *zulke* adressen tegen dit wetsontwerp ontvangen heeft, en zoodra men dit zegt, wordt het qualificatie, en zoodra men bewijzen kan de verkeerdheid van die oorzaken, dan is het evenveel alsof men zegt: *wees voortaan behoedzaam met de adressen, juist uit die provincie.* Er is, in de tweede plaats, te kennen gegeven, alsof men in de provincie Groningen *doorgaans overdrijft*. Die beschuldiging is niet minder zwaar, maar tevens, naar mijn inzien, even ongegrond. De geachte spreker uit Leeuwarden (de heer Dirks) is, met herhaalden wensch, dat de afgevaardigden uit Groningen zulks toch vooral niet ten kwade zouden duiden, teruggekomen op vroegere adressen, ten einde die overdrijving te bewijzen. Ik moet opregt betuigen, dat *ik voor mij* hem zulks volstrekt niet ten kwade duid, maar dat ik voor de eer van die provincie protesteer tegen die conclusie.

„Wanneer ik nu al de gemaakte bedenkingen zamenvat en bij elkander voeg, Mijne Heeren, dan verkrijgt zulks vrij wat den schijn van eene qualificatie voor de provincie Groningen. Dáárom inzonderheid, Mijne Heeren, protesteer ik ten sterkste tegen zoodanige qualificatie van die provincie, omdat het daardoor ligt zou kunnen schijnen, alsof dáár eene verkeerde *rigting* en een verkeerde *geest* heerschende zijn, veroorzaakt door verkeerde opvoeding en onderwijs, of door overdrevene begrippen, of waardoor het ook zij. Neen, Mijne Heeren! ook dáár kloppen de harten warm voor Vaderland en Vorst! Men heeft dat in die provincie genoeg bewezen, toen men daar, een paar jaar geleden, onzen geërbiedigden Koning in hun midden mogt zien. Men begeert ook dáár niets dan eene getrouwe naleving van de Grondwet! Het zou mij innig leed doen, indien men andere denkbeelden van die provincie in het algemeen koesterde, omdat ik overtuigd ben, dat zij dit niet verdient en dat zulke denkbeelden volstrekt ongegrond zijn.„

De heer Thorbecke voegde daarbij de volgende opmerkingen:

„De eerste betreft de wijze, waarop hier de ingediende petitiën uit den weg zijn geruimd.

„Vooreerst de verzoekschriften, die ik bij mijne eerste rede ter zijde liet, die van de regtstreeks belanghebbenden, van de korenmolenaars. Wat heeft de Minister gedaan? Hij heeft ons gewezen op de mogelijkheid eener „kunstige opwekking van petitiën.„ Ik voor mij zou, aan hetgeen uit eene kunstige aankweeking of vermenigvuldiging van petitiën tot ons kwam, geene waarde hechten, maar de kritische bedenking in den mond van den Minister heeft mij verrast. Na hetgeen met het ontwerp van armbestuur is voorgevallen, na de April-schudding kon, dacht ik, *deze* Regering niet geroepen zijn, petitiën in discrediet te brengen.

„Eene bijzondere soort van adressen, diegene, waarop ik de aandacht der Vergadering had gevestigd, zijn die van de Kamers van Koophandel. Hoe is men met deze omgegaan? Tot mijne bevreemding heeft een geacht lid (de heer Dirks), dat ik vroeger, zoo ik mij niet zeer bedrieg, de adviezen dier Kamers bijzonder hoog heb hooren schatten en aan de vergadering aanprijzen, nu getracht die adressen in verdenking te brengen. Mij dunkt, Mijnheer de Voorzitter, men moet op de deugdelijkheid der zaak, die men voorstaat, niet sterk vertrouwen, wanneer men tot een dergelijk stelsel van verdachtmaking zijne toevlugt neemt. *En waarop komt het in 't algemeen bij adressen*, hetzij van regtstreeks betrokkenen, hetzij van dergelijke collegiën, als de Kamers van Koophandel, *voornamelijk aan?* Op de personen, die indienen, of op de redenen die men bijbrengt?„

Wij vragen, of niet het stelsel van *verdachtmaking* met dat van *het zwarte boek* steeds tot de beginselen van een Ministerie behoorde, waarvan de heer van Hall het hoofd was?

De Nederlander, van de werkzaamheden der Kamer sprekende, zegt:

De zitting der Tweede Kamer kan als afgeloopen worden beschouwd.

Veel is er afgedaan. We hadden niet verwacht, dat twee zoo gewigtige wetten, als die over het *Armbestuur* en het *beleid der Regering in O.-Indië,* zouden tot stand gekomen zijn.

Wij hebben het wèl verwacht, en wanneer de Kamer niet van afgematheid ware weggesmolten, dan hadden we nog het afdoen van *veel meer* verwacht.

Hoe! men verwondert zich (ter goeder trouw?) over het afdoen van *vele* en daaronder gewigtige zaken bij eene Kamer, voor wie het slechts te doen is, om, na haar verscheiden, een langen inventaris achter te laten, onverschillig of het *vele* ook *goed* zij; door eene Regering, die „lapt„, transigeert, van iedereen wat overneemt, en zoodoende allen bevredigt, maar jammerlijk stukwerk levert?

Ons verwondert het, dat de tijd ontbroken heeft, om nog veel meer te compileren en over nog veel meer het eentoonige, werktuigelijke *vóór* uit te spreken.

Is *de Nederlander* met het Indisch-reglement zoo ingenomen? Wij zullen het zien werken; dán eerst is het tijd, om zich over den spoed, waarmeê het tot stand kwam, te verheugen of te bedroeven.

Wat de wet op het armbestuur betreft: het oordeel daarover is reeds geveld. Onzamenhangender wet, wier bepalingen onderling tegen elkander inloopen, als een gevolg van de zucht, om in de eischen van elke partij tegemoet te komen, is wel niet denkbaar. Van die wet is de ongehoorde bijzonderheid te vermelden, dat er nog geen persoon is opgestaan, die het heeft durven ondernemen, om eene uitgave tot gebruik en raadpleging aan te kondigen, waarin hare voortreffelijkheid zou worden aangetoond. De ontleding der wet doet, op alle punten en in alles, onherstelbare misgrepen ontdekken.

Zoo beroemt men zich ook in Noord-Amerika op den ontzettenden spoed, waarmeê, over moerassen heen, onafzienbare spoorwegnetten geslingerd worden. Vraag evenwel niet: hoe lang zij duren, wat menschenlevens zij kosten.

De Nederlander is evenwel, in één ander opzigt, minder tevreden met de uitkomsten der laatste tijden:

Doch we mogen niet ontveinzen, dat, met het oog op hetgeen ons vooral ter harte gaat, ook deze zitting eene gestadige en grievende teleurstelling geweest is.

Onze verwachting én van het Ministerie én van de Kamer was niet hooggespannen; evenwel we hadden ons gevleid, dat men, aan historischen oorsprong gedachtig, zoo al niet uit beginsel, uit welbegrepen eigenbelang althans, in practische uitkomsten eenige toenadering tot de *christelijk-historische* rigting, eenige welwillendheid, eenige billijkheid, eenige zucht, om aan regtmatige bezwaren tegemoetkoming te verleenen, zou hebben betoond.

Neen, we hadden niet gemeend, dat de strijd tusschen dit en het vorig kabinet, zou uitloopen enkel op weerzin tegen één persoon, wiens politiek, met minder veêrkracht, onder eene andere firma, gevolgd wordt. Op een staatkunde die, bij het smadelijk verwerpen van het steunpunt, dat zij in nationale beginselen zou gehad hebben, haar verlegenheid nu en dan reeds in het dreigende van haar houding verraadt.

Neen, we hadden niet voorzien, dat, na zooveel vertooning van sympathie voor de vrijheden van het Nederlandsche Volk, wij, wat *kerk* en *school* aangaat, zoo spoedig reeds in ongunstiger toestand dan onder het vorig Ministerie zouden geraakt zijn.

Ook dát hebben we voorzien, en het is reeds menigmalen door ons voorspeld.

Het April-Ministerie heeft zich beijverd, om de werktuigen, door wier werkzaamheid het op den zetel werd verheven, toen het er op zat, te verbreken of weg te werpen. Het kent noch dankbaarheid noch den pligt van afrekening.

In *de Fakkel* lazen wij onlangs een artikel, waarin een treffend tafereel wordt opgehangen van de misbruiken, die niet enkel van de lombarden worden gemaakt, maar die vooral bij het beheer en bestuur der banken van leening zouden bestaan.

Wat sommige misbruiken betreft, wij gelooven dat ze *overal* plaats grijpen, maar wij schromen niet te verklaren, dat, hetgeen ons dáàr wordt medegedeeld over bestaande misbruiken, niet kan plaats hebben, *tenzij* ten gevolge van eene onverantwoordelijke onachtzaamheid der gemeentebesturen.

Wij meenen, dat een onderzoek van de zijde der Regering van heilzamen invloed zou kunnen zijn, ten aanzien der feiten, waarvan *de Fakkel* aldus gewaagt:

„Wij hebben de *banken van leening* op het oog, die „in onze schatting eene ware pest voor de maatschappij „zijn, erger dan de holen der zielverkoopers, die voor-„maals in onze zeehavens bestonden: want waren het „doorgaans enkele individu's, die ligtzinnig en argeloos „in den strik der zielverkoopers vervallen konden: de „bank van leening is eene speculatie op eene talrijke „volksklasse, op alle behoeftigen, op alle huisgezinnen „in den geringen stand, om, onder den schijn van hulpe „te bieden, hen in zoodanig verderf te storten, dat zij „niet meer te redden zijn.„

„Een *lombardhouder* staat met een woekeraar in de „maatschappij gelijk; het geld, waarvan hij leeft, is de „bloedprijs, die de armoede hem ten offer brengt, „om *hem* rijk te maken, zonder dat hij gevoelt, wat „wanhoop en tranen aan het geld kleven, dat hij op „de ingebragte panden uitbetaalt.„

„De *lombardhouders* moeten eene jaarlijksche pacht „betalen, maar wat is die pacht? soms niet hooger „dan ƒ 50 bij de inbrengst van panden, die een getal „van 15,000 te boven gaan, tegen de enorme winst

»van eenige duizenden gulden. Zoude het waar zijn, »dat er soms wel eens een sluijer ligt over de inrigtingen van de *banken van leening*, die door oningewijden »niet gemakkelijk is op te ligten?»

»De schuld, die men in de *lombard* heeft, wordt »dagelijks grooter, tot dat er geene aflossing meer »mogelijk is, en men voor een spotprijs eindelijk zijn »goed met een verscheurd hart ziet verkoopen, *waarvan »de voordeelen in de beurs van den lombardhouder vloeijen, die alzoo meer dan dubbele winsten opsteekt*, eerst »van de enorme percenten, die hij van 15,000 of »20,000 beleende panden heeft, en dan nog bovendien »de rijke voordeelen opsteekt van hetgeen zij boven den »beleeningsprijs hebben opgebragt.»

Men heeft bij herhaling aangemerkt, dat de voorstelling van den toestand der geringe volksklassen in den regel overdreven wordt. Bij de behandeling van het voorstel der *negen* leden tot afschaffing van den accijns op het geslagt is dat oordeel *van zekere zijde* uitgesproken. Men begreep, dat die toestand niet zoo bedenkelijk was. Als eene merkwaardige bijdrage tot de kennis van dien toestand vestigen wij de aandacht op den inhoud van eene door onderscheidene dagbladen en ook door ons gunstig aangekondigde brochure *over het levenslot der jeugdige veroordeelden* door J. Steijnis. Wij vinden daarin enkele sprekende voorbeelden uit het werkelijk leven, menige proeven van de diepe ellende, waarin onze behoeftige landgenooten verkeeren. Onwillekeurig komt daarbij telkens voor den geest de vragen: hoe die toestand is te rijmen met de zoo hooggeprezene uitkomsten der kerkelijke bijzondere armenzorg; — hoe men zoo luide verkondigen kan, dat de nationale welvaart toeneemt en het Staatstoezigt en de Staatszorg met het lot der *behoeftigen* zich niet hebben in te laten; want dat de kerk daarin voorziet, zoo men, niet minder op het platte land als in de steden, tooneelen van menschelijke ellende, uit gebrek aan de noodige voeding en huisvesting, ontmoet. — Voor hen, die zich nog schrikbeelden vormen van afschaffing van accijnsen op de eerste levensbehoeften en van een Staatstoezigt en Staatszorg op het Armwezen, staat ter behartiging geschreven, wat door den kommandant der gevangenis te Rotterdam wordt aangehaald: »Wil men de zedelijk»heid verbeteren bij de lagere volksklasse, dan zal het »eene onmisbare voorwaarde zijn, dat men de armoede, »*door de lessen der Staathuishoudkunde* op te volgen, »bestrijde. — *Bevordert de welvaart en gij bereidt eenen »vruchtbaren akker voor betere zaden.*» Die welvaart wordt belemmerd door de heffing van accijnsen op de eerste levensbehoeften aan de eene, door eene ondoeltreffende armenbedeeling aan de andere zijde. De lessen der staathuishoudkunde hebben ook een zedelijke strekking.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er zijn heden weinige berigten omtrent de Oostersche quaestie. Het eenige belangrijke berigt, dat ons per telegraaf wordt medegedeeld, is, dat in de half-officiële *Preussische Correspondenz* een artikel voorkomt, waarin gezegd wordt, dat, hoezeer de waarborgen, die de Westersche mogendheden hebben geëischt van Rusland, overeenkomen met de belangen van Pruissen en van geheel Duitschland, evenwel de zamenwerking der Bondsstaten noodig is, om het tractaat van 20 April op breeder grondslagen te herzien.

Oostenrijk intusschen sluit zich meer en meer aan de Westersche mogendheden aan. Men verwacht elk oogenblik het berigt, dat de Vorstendommen door de Oostenrijkers bezet zijn. De *Frankfurter Zeitung*, die, zoo als men weet, uit Weenen officiële mededeelingen put, heeft in een nieuw artikel een zeer oorlogzuchtigen en beslissenden toon aangeslagen. Het zegt, dat prins Gortschakoff aan graaf Buol voorloopig mondeling heeft medegedeeld, dat de Czaar den volkomenen aftogt zijner troepen uit de Vorstendommen heeft bevolen, waarop aan den Prins mede voorloopig en mondeling is medegedeeld, dat de Oostenrijksche troepen de Vorstendommen binnen zullen rukken; maar dat deze beweging tegenover Rusland geen vijandig karakter heeft. Was het besluit van den Czaar vrijwillig, of ten minste een gevolg van de sommatie van Oostenrijk van 2 Junij geweest, — zegt dat blad, — dan zou het veel kunnen bijdragen, om den vrede van Europa te herstellen; maar dit is het geval niet; het is veeleer het gevolg van het mislukken van den veldtogt tegen Turkije en van de groote magt, die Oostenrijk ontwikkelt. Oostenrijk zal dus de Vorstendommen, met of zonder toestemming van Rusland, bezetten. Stemt Rusland er in toe, dan zal Oostenrijk zijne bemiddeling aanbieden, zoo Rusland de noodige waarborgen voor de toekomst geeft. Weigert Rusland eenigen waarborg te geven, dan is de oorlog tusschen Oostenrijk en Rusland *onvermijdelijk*. Onder deze waarborgen zal wel in de eerste plaats behooren, dat Rusland afstand doe van allen eisch van beschermheerschap over de Vorstendommen, dewijl dit onbestaanbaar is met de belangen van geheel Europa en voornamelijk met die van Oostenrijk en Duitschland. Oostenrijks besluit staat vast, dat het Russische protectoraat over die vorstendommen behoort te worden vernietigd.»

Van andere zijden wordt eveneens medegedeeld, dat Oostenrijk gelijke waarborgen van Rusland zal verlangen, als de Westersche mogendheden. Of het evenwel zoover in zijne eischen zal gaan als de *Frankfurter Zeitung* beweert en een werkdadig aandeel aan den strijd zal nemen, wordt door velen nog op goede gronden betwijfeld.

De Fransche *Moniteur* heeft mededeelingen van Bomarsund ontvangen. Twee schepen der geallieerde vloot hebben eene Russische batterij van vijf stukken vernield. Het corps der verbondene troepen, — naar men wil, ruim 3000 man sterk, — trekt voorwaarts langs de hoogten, die de vestingwerken beheerschen. Van de zeezijde wordt te gelijkertijd een gedeelte van het fort door drie schepen der verbondene vloten beschoten. Indien de aanval met kracht op die wijze wordt voortgezet, zal Bomarsund het niet lang kunnen houden.

De Parijsche *Moniteur de la Flotte* acht het boven allen twijfel verheven, dat de Alands-eilanden zullen vermeesterd worden en voegt er bij, dat de troepen daar waarschijnlijk zullen overwinteren. Dat erkende orgaan der Fransche regering acht ook een aanval van de zijde der Russen op die eilanden gedurende den winter over het ijs eene onmogelijkheid.

De eerste kanonneerboot, die in Engeland gebouwd is om de dienst in de Oostzee te verrigten, zou gisteren geheel gereed geweest zijn. Binnen vier maanden tijd is dit vaartuig geheel in gereedheid gebragt.

Over Weenen worden tijdingen uit Bucharest van 9 dezer medegedeeld. Zady-Pacha is tot kommandant van de stad benoemd. In de voorhoede, onder Iskender bey, bevinden zich een aantal Wallachijsche, Hongaarsche, Poolsche en ook Italiaansche vlugtelingen, die het met de misnoegden van het vorstendom eens zijn. De meest bekende Wallachijsche volksmenners bevinden zich reeds te Bucharest. Hunne komst verontrust niet alleen het gewone bestuur aldaar, maar ook Oostenrijk, omdat deze personen niet vreemd waren aan de oproerige volksbewegingen onder de Romanische stammen op het Oostenrijksche grondgebied. Hamm-pacha heeft evenwel aan de Oostenrijksche agentuur beloofd, dat hij deze avonturiers uit Bucharest zal verwijderen.

Men weet dat inwoners van Bucharest besloten hadden om een adres van trouw aan de Porte te zenden. Naar men thans verneemt zal dit adres den sultan worden aangeboden door eene deputatie van den administratieven raad van Wallachije.

De Weener *Press* meldt een feit, dat niet van belang ontbloot is. De kolonel Kowalewsky namelijk, bekend door zijne intrigues in Montenegro, had Weenen verlaten om te St. Petersburg nieuwe instructien te gaan halen. Bij zijne terugkomst heeft de Oostenrijksche politie hem evenwel het betreden van Duitsch grondgebied verboden. Vruchteloos wendde zich de kolonel tot het Weener kabinet; hij was genoodzaakt weder naar Rusland terug te keeren.

Uit Czernowitz wordt van den 7 dezer geschreven, dat de Russen den 2den den aftogt over de Pruth aangevangen hebben, op vijf onderscheidene punten, namelijk bij Lipkany, Skullany, Leutscheny, Leowa en boven Reni. Men acht het zeer opmerkelijk, dat de Russische troepen zich niet vestigen op den anderen oever, maar verder landwaarts naar Mohileu, Belz, Bender en Vilia schenen af te trekken. Mag men afgaan op hetgeen men weet van de marschorders der Russische troepen, dan zou Moldavie voor het einde dezer maand eveneens geheel door hen zijn ontruimd.

De Fransche *Moniteur* bevat belangrijke besluiten. Eergisteren zijn een aantal benoemingen voor het Legioen van Eer gedaan. Er zijn 6 groot-officieren, 20 kommandeurs, 44 officieren en 437 ridders benoemd, terwijl nog een 500-tal militaire medailles zijn geschonken.

Van meer belang nog is echter het per telegraaf ontvangene berigt, dat de *Moniteur* van gisteren eene uitgestrekte amnestie voor staatkundige veroordeelden bevat, ter gelegenheid van de feesten van den 15 dezer uitgevaardigd. Er is aan niet minder dan 2582 personen gratie verleend. Er zijn evenwel nog geene bijzonderheden omtrent dit feit door den telegraaf medegedeeld.

Er zijn geene berigten uit Spanje.

Met de *Niagora* zijn berigten uit New-York ontvangen. Het tractaat met Canada is in den Senaat zonder eenige wijzigingen aangenomen. De regering der Vereenigde Staten heeft aan het Congres mededeeling gedaan, dat de stad San Juan del Norte gebombardeerd was, ten gevolge van een diefstal ten nadeele van eene Amerikaansche maatschappij gepleegd en waarvoor de regering weigerde eenige voldoening te geven. De Amerikaansche bewoners van Greijtown eischen eene schadeloosstelling voor het nadeel, dat het bombardement hun berokkend heeft.

De mail heeft berigten uit Bombaij tot 1 Julij aangebragt. De Perzen hebben te Merw eene aanzienlijke magt op de been gebragt en het Russische leger heeft zich van Ak-Miszid meester gemaakt. Men zegt, dat de Czaar aan Perzie het gebied heeft teruggeven, dat hij had ontnomen; de Shah zou daarop troepen naar Bagdad en Herat laten oprukken. Een brief uit Kokan meldt, dat de Russen tot schrik van den Koning van Bokhara die vesting vermeesterd hebben. Men was van oordeel, dat Dost Mahomed van Kabul een verbond met Groot Brittannie zou sluiten. De bevolking van Cabul zou even gaarne de Russen als de Engelschen zien verschijnen, wanneer zij slechts van de tyranny van den Dost ontslagen konden worden. De *Delhi Gazette* wil, dat de Engelsche diplomatie in Centraal Azie tegenwoordig weinig in aanzien staat, bij de tallooze kuiperijen, die daar gesmeed worden.

In de eerste dagen dezer maand zou de Bengaalsche spoorweg geopend worden.

Tijdingen uit Hongkong deelen mede, dat tot 22 Junij op verschillende punten in de provincie Canton onlusten waren voorgevallen. De insurgenten hebben zich van
scheidene dorpen in de nabijheid der stad meester ge
Hun aanvoerder heeft gedreigd de stad zelve te
aantasten. Zeer groote onrust heerschte in de omstr
en de handelaren hebben belangrijke sommen bijee
bragt, om het plaatselijk bestuur te ondersteunen
verdediging van de stad en van hunne eigendommen.

Er waren nog steeds talrijke zeeroovers op de k
Er was geenerlei nieuws uit Shanghai ontvangen.

De Engelsche bark *Topaze* zou voorts op weg
Californie verongelukt zijn. Het grootste gedeelte
350 passagiers, die zich aan boord bevonden, is gere

Met de *Thimes* zijn berigten ontvangen uit Zuid
rika. Uit Buenos-Ayres luiden de berigten van den
Julij bevredigend. De regering houdt zich onledig m
bewerkstelligen van doeltreffende hervormingen. De
cien waren buiten verwachting goed. Er waren
tien millioen achterstallige schulden vereffend.
(15 Julij) was alles rustig. De senaat had een
gel goedgekeurd, waarbij de naturalisatie verg
lijkt wordt en men hoopte daardoor de kolonisatie
vorderen. Er waren twee kleine faillissementen
vallen en men was voor andere beducht. In Urugua
de volgende decreten afgekondigd: 1°. Van 1 Ja
1855 wordt het postwezen naar het binnen- en buite
afgeschaft, 2°. de bevaarbare stroomen der republiek
den voor de handelsvaartuigen van alle natien open

Heden zijn vele buitenlandsche bladen niet aange
wegens den R. K. feestdag van gisteren.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Uit het verslag der Commissie van Rapporteurs
ontwerp van wet aangeboden tot regeling van het
van het koloniaal batig slot over 1852, blijkt, dat
het ontwerp zelf, dat in vorm en inhoud met de
vastgestelde wetten van gelijken aard overeenko
geene bedenkingen aanleiding heeft gegeven, heeft
weging daarvan en de lezing der daarbij overgelegde
vrij algemeen den wensch verlevendigd naar het
tot stand komen der wet, volgens het laatste lid
60 der Grondwet vereischt. De noodzakelijkheid,
men, dat het beheer der koloniale geldmiddelen n
de wetgeving vastgestelde beginselen plaats hebbe,
de verantwoording daaromtrent aan bepaalde regelen
worden getoetst, wordt hoe langer zoo meer gevo
genoegen heeft men, ook uit het thans overgelegde
verbaal der Staatscommissie, bij het Koninklijk bes
13 October 1853 benoemd, gezien, dat de Minis
Koloniën bepaalde uitzigten op eene spoedige indien
bedoelde wet heeft geopend. Men vertrouwt, dat de
zigten zich weldra zullen verwezenlijken.

In eene der afdeelingen is op meer dan één bij d
commissie ter sprake gekomen punt gewezen om d
gende noodzakelijkheid van het vaststellen van w
regelen omtrent het beheer en de verantwoording
loniale geldmiddelen in het oog te doen vallen.

Zoo beweerde men daar in de eerste plaats, dat de
commissie het te regt minder rationeel heeft geno
op de koloniale rekening ontvangsten en uitgaven
deren, dat is voor bijzondere fondsen of bijzonde
nen, voorkomen. Zoodanige posten komen niet te
eene rekening, die het batig slot van het kolonia
moet aantoonen. Zij zouden alleen in eene kasreken
plaats kunnen vinden.

In de tweede plaats stemde men met de Staats
in, dat de uitbetaling der koloniale pensioenen
aan de Handel-maatschappij, maar aan 's Rijks ge
taalmeesters behoorde te worden opgedragen. Dat
gelijk regelmatiger zijn en bezuiniging te weeg
Men kon toch geenszins toegeven, dat de kosten,
loop van deze zaak voortvloeijende, evenveel of no
zouden bedragen dan de provisie van *f* 8863, die d
del maatschappij thans gemiddeld 's jaars voor deze
talingen geniet. 's Rijks betaalmeesters zouden, indie
deze nieuwe bemoeijenis wierd opgedragen, daarvoor
schadeloosstelling behoeven te erlangen, en de
werkzaamheden aan het Departement van Kolonien
door het houden der dan vereischte aanteekening
opmaken van betaalsrollen enz. niet zoodanig verme
dat eenige aanmerkelijke uitbreiding van personeel
van uitgaven daarvan het gevolg zou behoeven te
de bureau-werkzaamheden aan het Departement
nantien tot uitbetaling der rijkspensioenen word
waarschijnlijk de som van *f* 8000 niet gevorderd.

Ten derde waren deze leden van gevoelen, dat
omtrent het incasseren der gelden, waarvan op
van het proces-verbaal der Staatscommissie sub
wordt gemaakt, een andere regel wierd ingevoerd
visie aan de Nederlandsche Bank, waarvan daar
geheel zou kunnen worden uitgewonnen. Vermits
derlandsche Bank als rijkskassier verpligt is, alle rij
kosteloos in ontvang te nemen zoo, indien de
gelden met die van het Rijk geheel en al op
werden gesteld, de Nederlandsche Bank ook
teloos incasseren dezer gelden verpligt zijn.

In de vierde plaats werd de noodzakelijkheid
telijke regeling omtrent de wijze van beheer der
geldmiddelen aangedrongen door een beroep op
van het administratie kapitaal van Nederlandsch
tot de overgelegde stukken behoort. Op dien

men de renten en aflossing der uitgegeven promessen ad ƒ 1,160,000 vermeld, niettegenstaande de Minister zelf in den boezem der Staatscommissie heeft beweerd, dat de zaak van deze promessen in geen verband staat tot het cijfer van het administratief kapitaal. Maar dan ook behoorde, naar het oordeel dezer leden, te dezer zake geen aftrek of verrekening plaats te vinden; kunnende zij zich het administratief kapitaal niet anders voorstellen dan als eene verzameling van het geldelijk bedrag, in de onderscheidene in Nederlandsch Indie aanwezige landskassen voorhanden.

Nog is, in verband met het aangeduide punt, gehandeld over de wijze, waarop door het Departement van Kolonien, voorzien wordt in het Indisch tekort, meenende men, dat ook daaromtrent vaste regelen behoorden te worden aangenomen. Men bragt daarbij de vraag ter sprake, of, indien het waar is, dat de Minister van Kolonien tegenwoordig ook door het nemen van wissels, door bijzondere personen hier te lande op Indie getrokken, in het bedoelde tekort voorziet, zulk eene schikking als goed en raadzaam kan worden beschouwd. Kon deze vraag toestemmend beantwoord worden, dan rees eene andere, namelijk, of het voor den Staat niet voordeeliger zou zijn, dat het Departement van Kolonien haar voornemen om wissels op Indie van particulieren te nemen openbaar maakte en omtrent den koers daarvan dus vrije mededinging deed plaats hebben. In allen gevalle wenschte men omtrent de bijzonderheden, welke tot nu toe te dezer zake hebben plaats gehad, nader te worden ingelicht.

Na kennis genomen te hebben van de redenen, op blz. 4 en 5 van het procesverbaal der Staatscommissie opgeteekend, ten einde het onraadzame van eene herziening der reglementen op de Indische burgerlijke pensioenen te betoogen, hebben verscheidene leden verklaard, zich daarmede niet te kunnen vereenigen, en integendeel die herziening zeer wenschelijk te blijven achten. Men beweerde daarbij in eene der afdeelingen, dat de door den Minister van Koloniën gemaakte vergelijking tusschen de pensioenen der Nederlandsche en der Indische burgerlijke ambtenaren in meer dan één opzigt mank gaat, of blijken draagt van eene minder juiste voorstelling van den inhoud der Nederlandsche pensioenwetten. Al keurde men het allezins goed, dat de diensttijd, voor den Indischen ambtenaar gevorderd om in het genot van pensioen te worden gesteld, veel korter is dan voor den Nederlandschen, dan volgde daaruit geenszins, dat het maximum van pensioen in Indie zooveel hooger moest zijn. Dat maximum klimt toch tot ƒ 10 of ƒ 12,000 's jaars, terwijl de hoogst geplaatste Nederlandsche ambtenaar nimmer een hooger pensioen dan van ƒ 4000 kan verwerven. Ook de berekening, dat de Nederlandsche ambtenaar naar verhouding meer pensioen ontvangt dan de Indische, ging niet op, omdat het verschil meer dan gecompenseerd wordt door het hooger bedrag der jaarwedde, waarop de berekening van een Indisch pensioen steunt. Allermeest moest men zich verklaren tegen het beweren, dat eene vermindering van het bedrag der Indische pensioenen minder aannemelijk was, omdat daaruit eerst in eene verwijderde toekomst besparing zou voortvloeijen. Dezelfde redenering is in der tijd ook tegen eene herziening der bepalingen omtrent de Nederlandsche burgerlijke pensioenen aangevoerd, doch de wetgever heeft zich daardoor van eene betere regeling dezer zaak niet laten afschrikken, en men ondervindt thans reeds de nuttige gevolgen dier handelwijze. Nog is door eenige leden aangevoerd, dat eene herziening der Indische pensioenreglementen ook wenschelijk zou zijn, om tegen te gaan, dat niet meer in het vervolg met de intrekking van het pensioen als met eene straf zou kunnen worden bedreigd. Ontzetting van genot van pensioen behoort, ook omdat dit genot op eene soort van overeenkomst berust, niet plaats te hebben dan ten gevolge van veroordeeling bij regterlijk vonnis.

Door enkele leden is aangemerkt, dat de uitdrukking op bladz. 5 van het proces-verbaal der Staatscommissie, dat de Indische ambtenaar, onder bepaalde omstandigheden, drie achtsten van de hoogste jaarwedde in twee jaren genoten als pensioen ontvangt, niet juist schijnt. Men zal wel hebben willen zeggen drie achtsten van het hoogste *jaarlijksch* bedrag, in de laatste twee jaren genoten.

§ 3. Bij het nagaan der onkostrekening op den overvoer en het te gelde maken der in 1852 verkochte gouvernements-producten, zijn sommige leden teruggekomen op het reeds meermalen gemaakte bezwaar, dat het assureren dier producten strijdig is met goede beginselen van geldelijk beheer, in zoover daardoor aan de schatkist noodeloos ieder jaar een last wordt opgelegd. Eenige dezer leden wilden, dat deze assurantien dadelijk werden afgeschaft en dus het Gouvernement voortaan uitsluitend zijn eigen assuradeur werd. Anderen wilden deze verandering trapsgewijze, bijv. in den tijd van vijf jaren tot stand gebragt hebben.

In de afdeeling, waar dit punt ter sprake kwam, heeft echter het gewijzigd stelsel van assureren, dat thans in werking is, ook ijverige verdedigers gevonden. Zij beweerden, dat men de mogelijkheid van zeer uitgestrekte zeeschade op de gouvernements-producten, ten gevolge van oorlog of andere buitengewone ramp, niet te zeer uit het oog moest verliezen. De kansrekening bragt mede, dat zulk eene ramp vroeger of later trof, en dan zou men het berouw kunnen gevoelen, zich niet tegen de daaruit voor 's Rijks geldmiddelen voortvloeijende verliezen zooveel mogelijk te hebben gewaarborgd. Men wees daarbij op den brand te Hamburg, waarvan de schade voor een zeer groot deel door assurantie-maatschappijen is gedragen. Mogt eenmaal onverhoopt eene dergelijke ramp de Nederlandsche scheepvaart treffen, dan zou, vooral thans, nu de Handel-maatschappij in de kans der maatschappijen, bij welke zij de producten assureert, zeer behoedzaam is, de schatkist niet op eens van aanzienlijke inkomsten, waarop gerekend is, verstoken blijven. Te meer scheen de handhaving van het tegenwoordig stelsel omtrent de assurantien wenschelijk, omdat de eischen der Handel-maatschappij, ten aanzien der bemanning en uitrusting van de door haar bevrachte schepen, sedert de plaats gehad hebbende vermindering der vrachtloonen, minder streng zijn geworden. Men meende tot zekere hoogte aan die omstandigheid het toenemen der verliezen op zee, dat in den laatsten tijd is opgemerkt, te moeten toeschrijven.

De opmerking is gemaakt, dat de onkosten op den verkoop van het naar China gezonden tin niet minder dan 20 pCt. hebben bedragen, en dat dan ook het netto provenu van dit product, voor zoover het daarheen is vervoerd, minder is geweest dan wanneer ditzelfde metaal in Nederland is verkocht. Men nam daaruit aanleiding om het staken van den verkoop van tin in China in bedenking te geven.

De vraag is gedaan, of de cargadoors-provisie, waarvan op de onkostrekening sprake is, niet geheel zou kunnen worden uitgewonnen. Waar het door de Handel-maatschappij bevrachte schepen tot overvoer van gouvernements-producten geldt, komt de gewone werkzaamheid van den cargadoor, namelijk het opsporen van goederen ter bevrachting voorhanden, niet te pas. Die werkzaamheid beperkt zich in dit geval tot de onderteekening der charte-partij.

Ook op de hooge makelaarsloonen is de aandacht gevallen. Verscheidene leden meenden echter, dat het verkeerd zou zijn deze onkosten te besnoeijen. De makelaars, zeiden zij, geven zich veel moeite, en getroosten zich aanmerkelijke kosten om de Indische producten, die bij de veilingen der Handel-maatschappij worden verkocht, eenen gereeden aftrek te doen vinden. Met name heeft men het aan hunne pogingen te danken, dat de Java-koffij door geheel Europa verspreid wordt. De ervaring heeft geleerd, dat, op enkele uitzonderingen na, de marktprijs onzer producten na de gehoudene veilingen eer lager dan hooger wordt, hetgeen dan wel ten bewijze strekt, dat op die veilingen daarvoor de hoogste prijs wordt bedongen. Met zulk eene ondervinding voor oogen zou het Gouvernement, hetwelk jaarlijks zulk eene overgroote hoeveelheid Indische producten verkoopen moet, verkeerd handelen met door ontijdige besnoeijing van de door genoemde tusschenpersonen genotene voordeelen, zich de gelegenheid tot het verkrijgen van hooge verkoopsprijzen af te snijden.

Eenige leden hebben te kennen gegeven, dat, terwijl zij met genoegen op den staat van uitgaven voor Indie den post hebben opgemerkt voor de opleiding van jongelingen tot genees- en scheikundigen voor de Oost-Indische dienst, het hun leed heeft gedaan, het bewijs niet te hebben gevonden, dat iets dergelijks geschiedt voor de opleiding van hen, wier roeping het naderhand wordt, zich met het onderzoek der natuurlijke gesteldheid onzer Oost-Indische bezittingen bezig te houden. Overtuigd van het overgroot belang van zulke wetenschappelijke nasporingen ook voor den Staat, wilden deze leden dat op 's Rijks kosten in eene onzer academie-steden eenige jongelieden werden opgekweekt met het bepaalde doel om naderhand of onder de leden der Natuurkundige Commissie te kunnen worden opgenomen, óf op andere wijze voor de bedoelde nasporingen geschikt te worden.

Uit het proces-verbaal der Staatscommissie blijkt, dat er wel uitzigt bestaat, dat, eerlang een belangrijk gedeelte van de schuld der Nederlandsche stoomboot-maatschappij ter zake van het stoomschip de *Pylades* zal worden afgedaan; maar dat die maatschappij bezwaren heeft gemaakt tegen het bevorderen van de kwijting dier schuld door kortingen op leveringen ook aan andere departementen dan het Departement van Kolonien. Men kan zich den aard dier bezwaren niet goed voorstellen, maar meent, voor zoover men de zaak kan beoordeelen, dat de Stoomboot maatschappij zich ten onregte tegen de bedoelde korting heeft verzet; zoodat de Regering zich daardoor niet had moeten laten terughouden om ook langs dien weg een gedeelte der uit dezen hoofde aan den Staat toekomende som te verkrijgen.

Nog heeft men uit het meermalen aangehaalde proces-verbaal gezien, dat er bepaalde onderzoekingen plaats hebben nopens eene kolonisatie van Nederlandsch Guyana, zoowel door Duitschers als door Zwitsers. Algemeen wenscht men omtrent den tegenwoordigen stand dezer zaak nadere inlichtingen te ontvangen. Intusschen heerschte over deze aangelegenheid zelve verschil van gevoelen.

Sommige leden konden niet ontveinzen, met leedwezen te hebben gezien, dat de proefneming omtrent het vestigen eener Nederlandsche volksplanting aan de Saramacca den Lande in Augustus des vorigen jaars reeds op eene uitgave van zes en eene halve ton gouds te staan was gekomen. Bij zoo veel teleurstelling en rampen, als met deze kolonisatie gepaard zijn gegaan, voegt zich dus nog eene aanmerkelijke geldelijke opoffering, die, daar de volkplantingen of uitgestorven of weder naar elders verhuisd zijn, geheel nutteloos is geweest. Deze leden vonden daarin een nieuw bewijs voor de stelling, reeds vroeger door een aantal voorbeelden bevestigd, dat het een geheel ijdel pogen is, naar eene landstreek als Suriname Europeanen te willen overplanten, in 't vooruitzigt dat zij daar door handenarbeid of bebouwing van den grond hun bestaan zullen vinden. Men moest dus, hunnes afziens, van alle verdere proefnemingen van dezen aard inzien. Zij kunnen op niets anders uitloopen dan op schade voor de schatkist en, wat nog meer zegt, op het ongeluk der volksplantelingen zelven.

Anderen waren daarentegen van de onmogelijkheid om in Suriname Europesche volksplantingen te vestigen geenszins overtuigd. Juist echter op grond dier overtuiging konden zij het niet goedkeuren, dat de Regering ontwerpen begunstigde tot het overbrengen van Duitsche en Zwitsersche volkplantingen naar deze Nederlandsche bezitting. Op een tijdstip als het tegenwoordige, nu zich hier te lande meer dan vroeger ooit het geval is geweest, eene sterke neiging tot landverhuizing openbaart, behoorde de Regering het mogelijke te doen, om de Nederlanders, die zich in een ander werelddeel willen gaan vestigen, naar Suriname te lokken. Zoo doende bleven deze landgenooten voor het Vaderland behouden, en konden zij tot bevordering van den bloei onzer West-Indische bezittingen medewerken. Werden daarentegen vreemdelingen daarheen overgevoerd, Suriname zou allengs het karakter eener Nederlandsche bezitting verliezen.

Weder door andere leden werd hiertegen aangevoerd, dat er bijzondere redenen bestaan, waarom in Suriname eene Nederlandsche kolonisatie nog minder kans heeft te slagen dan het koloniseren van gedeelten van dat land door vreemde Europeanen. Volgens hen kan kolonisatie van zulk een tropisch land dan alleen gelukken, als de volksplantelingen ten volle overtuigd zijn, dat zij geheel op eigene krachten moeten steunen en op geenerlei onderstand of hulp van de zijde van het Gouvernement kunnen rekenen. Zoodanig besef kan nimmer bij de Nederlanders, die zich als volkplantelingen in Suriname mogten vestigen, bestaan; zij zullen steeds geneigd zijn, bij elken kleinen nood zich tot de Regering te wenden, en als zij, zoo als onvermijdelijk het geval moet zijn, met tegenspoed te worstelen hebben, de schuld daarvan op overheidspersonen werpen, in wie zij natuurlijke beschermers meenen te moeten zien. Uit dit oogpunt was het, volgens deze leden, zoo geheel verwerpelijk niet, dat men, in weerwil van het mislukken der kolonisatie aan de Saramacca, de proef nam, of het ook mogelijk ware, dat Duitschers of Zwitsers zich daar als landbouwers vestigden. Gelukte die proefneming en bleek het werkelijk, dat vreemde Europeanen door eigen arbeid in Suriname een bestaan konden vinden, zonder dat het verblijf aldaar noodlottige gevolgen voor hunnen gezondheidstoestand had; was dus het voorbeeld door anderen gegeven, dan kon het in aanmerking komen, of ook onder begunstiging van het Gouvernement, Nederlandsche landverhuizers naar die bezitting zouden worden overgebragt. In dat geval toch zou het hoofdbezwaar tegen de vestiging van Nederlanders aldaar in mindere mate bestaan.

's Gravenhage, 16 Augustus.

Z. M. heeft aan den kapitein der infanterie van het leger in Oost-Indie C. F. de Lannoy, thans met verlof hier te lande, eervol ontslag verleend onder toekenning van pensioen.

Gisteren zijn in de zitting van den Gemeenteraad alhier voortgezet de beraadslagingen over het verslag betreffende het tegenwoordige en toekomstige belastingstelsel der gemeente 's Gravenhage.

Nadat nog onderscheidene leden in het breede hun gevoelen over de zaak hadden kenbaar gemaakt, is, met 28 tegen 2 stemmen, goedgekeurd de conclusie van het rapport der commissie, en mitsdien besloten, dat de Raad der gemeente zich bij verzoekschrift zal wenden tot Z. M. den Koning, ten einde HD. aan de Staten-Generaal eene wet gelieve voor te dragen, waarbij, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, aan de gemeente 's Gravenhage wordt vrijgelaten af te wijken van de artt. 244, 246, 250 en 254 der Gemeentewet (zijnde de artt. 244 en 254 nog in den loop der discussie op de daartoe gedane voorstellen in de conclusie opgenomen.)

Daarna is met 29 stemmen tegen 1, op voorstel van den heer Eyssell, besloten, eene commissie te benoemen van zeven leden tot het ontwerpen van voorschreven adres.

Na eenige woordenwisseling is met 19 tegen 11 stemmen verworpen, een tweede voorstel van den heer Eyssell, dat vooraf door den Raad zou worden uitgemaakt, welke punten door de te benoemen commissie in het ontwerp-adres zouden worden opgenomen om te doen gelden als bijzondere omstandigheden, waarom eene afwijking van de regelen der Gemeentewet wordt verlangd; mitsdien is aan de commissie opgedragen, al die punten in haar ontwerp-adres op te nemen, welke zij zal dienstig oordeelen, om nader bij de beraadslaging over het adres, aan de goedkeuring van den Raad te worden onderworpen.

De hierop benoemde commissie bestaat uit de heeren: Clant, van der Jagt, Landry, de Jonge, Gevers Deynoot, de Pinto en Polak Daniels.

De Raad heeft vervolgens, met 18 van de 30 stemmen, bij eene enkele stemming, tot gemeente-ontvanger benoemd Jhr. Mr. A. van der Goes (lid van den gemeenteraad). De overige stemmen waren verdeeld als volgt: de heer van Aalst 5 stemmen, Mr. Beelaerts van Blokland 3, Mr. Visscher 3 en Mr. R. baron Collot d'Escury 1.

Burgemeester en Wethouders hebben een voorstel gedaan, tot het vragen van verlof aan den Koning, tot het openen van eene geldleening van ƒ 112,000, tegen 4 pct. in het jaar, tot het bestrijden der uitgaven, welke de voorgenomen en vastgestelde aanbouw van twee vleugels van het gemeente-badhuis te Scheveningen mogt vorderen. — Dat voorstel zal in eene volgende vergadering worden behandeld.

Eene ontvangen memorie van de vereeniging tot het bouwen van arbeiders-woningen, wordt ter visie gelegd.

Is ingekomen eene aanbevelings-lijst tot het benoemen van een lid der plaatselijke schoolcommissie. Daarop komen voor de heeren Mr. C. D. Beels, raadsheer in het prov. geregtshof van Zuidholland, Mr. Geradts, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, en Mr. Hanlo, advokaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden. — De keuze zal in eene nadere zitting plaats hebben.

* Z. Excellentie de heer Burrman, Minister van H. M. de Koningin van Spanje bij het Nederl. Hof, is, na eene afwezigheid van ongeveer zes weken, van Madrid in deze residentie teruggekeerd.

* Heden ten 11 ure heeft de Synodale Vergadering, hare zittingen hervat.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het *Hôtel Paulez* afgestapt de heeren: M. Beucker Andrea, Burgemeester van Leeuwarden, met familie, Köningswarter, Consul van Belgie, met familie en gevolg; Edouard Brame van Parijs, en Eugene Boyer, Secretaris van het Ministerie van Koophandel.

* In de residentie is aangekomen en aan het *Hôtel de Bellevue* afgestapt de heer Ezechiel E. Maccintosch, met familie en talrijk gevolg, komende van New-York.

* Gisteren avond werd het hôtel van den Franschen minister baron d'André, bij gelegenheid van den naamdag des keizers der Franschen, prachtig met gas verlicht. In het midden van het hôtel prijkte het naamcijfer des Keizers, waar boven eene kroon schitterde. Het fraaije weder had eene menigte ingezetenen uitgelokt om deze illuminatie te beschouwen, die tot laat in den avond ontstoken bleef.

* De heer Webster, die dezer dagen met belangrijke dépêches voor den Britschen minister, Sir Abercrombij, alhier was aangekomen, is gisteren uit deze stad naar Londen teruggekeerd.

* De berigten nopens de aardappelen in de Scheveninsche duinen, luiden zeer gunstig. Wel is het loof op sommige plaatsen vroeger dood gegaan dan gewoonlijk, doch zulks heeft aan den knol geen hinder toegebragt. Men heeft slechts hier en daar een enkele zieke aangetroffen. Ook heeft men uit 13 roeden 12 kinnetjes aardappelen gerooid, hetgeen men als zeer voordeelig mag beschouwen.

De Engelsche regering heeft de *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company* ontheven van de verpligting, om Batavia aan te doen met de paketboot, die zij om de twee maanden van Singapore naar Australie zendt; mitsdien heeft de regtstreeksche postverbinding tusschen Londen en Batavia over Singapore opgehouden. De Nederlandsche paketschepen zullen in het vervolg de brievenmalen te Singapore moeten afhalen.

Volgens een besluit van Burgemeester en Wethouders van Nieuwer-Amstel, zal voortaan de paardenmarkt te Amstelveen niet plaats hebben op Zaturdag na de Abcouder paardenmarkt, maar op Vrijdag, zijnde dit jaar den 1 September. Door de leden van den landbouw, enz. zijn aldaar ter gelegenheid dier markt 4 prijzen uitgeloofd als: 1 zilveren medaille voor dengene die het beste span paarden van 3 tot 6 jaren ter markt gebragt heeft; zilveren medaille aan dengene, die het beste paard ter markt brengt, van 3 tot 5 jaren; 1 bronzen medaille voor het beste paard van 2 jaren, en 1 bronzen dito voor de beste veulen merrie met veulen.

Het *Handelsblad* maakt melding van het verslag, uitgebragt door directeuren der Nederlandsche maatschappij van onderlinge verzekering op binnenlandsche vaart. Belgie en op den Rhijn tot Keulen, gevestigd te Amsterdam, in hare jaarlijksche vergadering op den 14 Aug. Deze maatschappij heeft sedert haar zesjarig bestaan volkomen aan hare roeping beantwoord. Met een maatschappelijk kapitaal van *f* 100,000 begonnen, verblijdt zij zich thans reeds in een getal van circa 300 schepen met meer dan *f* 600,000 ingeschreven kapitaal. Met welk gemak zij de gevallene schaden vergoedt, blijkt uit den omslag, die dit jaar *f* 3,52½ per *f* 1000 beloopt, terwijl daardoor ruim 30 min of meer belangrijke schaden zijn vergoed. Eene lijst der deelgenooten is bij het verslag gevoegd, benevens de rekening en verantwoording over het afgeloopene boekjaar, en bevelen wij dezelve ter lezing aan alle belanghebbenden. De provinciale besturen hebben de uitbreiding der maatschappij trachten te bevorderen; de commissaris des Konings in Z. Holland heeft de oplettendheid der Kamers van Koophandel er op gevestigd, en zoo kan het niet missen, of de medewerking van hooger hand en het belang der schipperij zelve, zal bevestigen, dat de maatschappij in eene algemeene behoefte voorzien heeft.

De *Provinciale Groninger Courant* zegt, dat volgens tijdingen uit 's Gravenhage aldaar sprake was, dat de heer Mutsaers, minister der Roomsch Katholieke eeredienst, welligt den heer Borret als Commissaris des Konings in Noord-Brabant zou vervangen en dat alsdan de vacante ministeriële zetel voor de Roomsch-Katholijke Eeredienst ingenomen zou worden door Jhr. van Nispen van Sevenaer, thans lid der Tweede Kamer.

Het procédé voor de besparing van brandstoffen onder stoomketels, door den ingenieur C. C. Ferrari volgens zijn stelsel te Parijs bestuurd, heeft, naar men meldt, de allerbelangrijkste resultaten opgeleverd.

* De burgemeester te Sneek, die onlangs zijn ontslag als zoodanig aan Z. M. had verzocht, is van dat voornemen teruggekomen, en zal zijne betrekking blijven bekleeden.

In de zomervergadering van de provinciale commissie van onderwijs in Zeeland, den 6 Julij te Middelburg gehouden, zijn toegelaten: 3 onderwijzers voor den 2den rang; 3 voor den 3den rang; 2 voor den 4den rang, en eenige onderwijzers en eene onderwijzeres voor vreemde talen.

* Voor de Arrondissements-Regtbank te Assen zal weldra eene belangrijke zaak worden behandeld. Zekere heer Runen heeft de marktgenooten van Noord- en Zuid-Barge ten getale van 167, gedagvaard tot vernietiging van het koop-contract en tot de terugbetaling eener som van *f* 36,000, welke som de heer van Runen aan de gevolmatigden der markt aan waarde en geld op korting zoude hebben betaald, met kosten, schaden en intressen. Daar deze heer v. R. in het jaar 1846 van de marktgenooten eenige honderde bunders veen kocht, tegen *f* 60 de bunder, die niet geleverd zijn; door wiens schuld het verkochte niet is geleverd, zal de regter moeten beslissen.

De *Leeuwarder Courant* zegt: Naar wij vernemen is de Engelsche zeeofficier, die zich te Harlingen bevond, in den vroegen ochtend van gisteren, met het schip de *Jonge Albert*, zonder eenige lading en alleen met de noodige ballast, uit de haven dier stad naar Engeland vertrokken, nadat vooraf het op den bodem gelegde conservatoir beslag door den arrestant was opgeheven. Dit vertrek moet hebben plaats gegrepen buiten eenige daartoe strekkende order van het Nederlandsche gouvernement. De kapitein van der Zee is niet mede vertrokken.

De *Haarlemmer Courant* zegt nog: Men verneemt dat het schip de *Jonge Albert* Zondag ochtend ten drie uur, met de Engelsche equipage, Harlingen heeft verlaten. Daaruit mag worden opgemaakt, dat de moeijelijkheden, welke, wegens het bezit van dien bodem, tusschen den Engelschen prijsmeester en den gezagvoerder bestonden, moeijelijkheden waaraan de Regering voor het overige geheel vreemd schijnt te zijn geweest, uit den weg zijn geruimd.

Nieuwe Diep, 14 Aug. Eergisteren kwam hier ter reede Zr. Ms. instructie-brik *Zeehond*, kom. luit. ter zee 1e. klasse J. M. de Jongh van Hellevoetsluis, om vooreerst alhier te verblijven.

Groningen, 14 Augustus. Heden is van hier vertrokken de tjalkschipper J. H. Benis, geladen met kanonnen, kogels, en verder onderscheidene soorten van ammunitie, bestemd naar Utrecht, Bergen-op-Zoom en Willemstad; en is alhier binnengekomen de tjalkschipper J. U. Deen, komende van de Willemstad, hebbende onderscheidene soorten van amunitie-goederen tot lading; het grootste gedeelte is bestemd voor deze stad, en het overige voor de vesting Delfzijl. (*Gr. Ct.*)

Frederiksoord, 9 Augustus. Gisteren avond, terwijl de arbeider van den onder-directeur H. Faaken bezig was een voer rogge op 't land te laden, viel een van de beide paarden voor den wagen plotseling dood. De aangevoerde rogge werd gebragt op eene schelf nabij eene heg van taxis; men veronderstelde dat 't dier onder 't ontladen van de vorige vrachten, van de groene takjes dier heg gegeten had; de waarheid daarvan werd dan ook werkelijk bij de opening van 't dier bevestigd. Men hoort beweren, dat het groen van dit houtgewas voor dieren zeer vergiftig zijn moet. Als een bewijs der waarheid hiervan kan dienen, dat twee jaren geleden een Duitsch koopman, met p. m. 90 stuks jongvee van Friesland komende, alhier des nachts vertoefde, en zijn vee in eene weidekamp liet, waarin ook, bij langs de aangrenzende tuin, enkele van die boomgewassen aanwezig zijn. 's Morgens vondt men vier stuks van het jonge vee in de weide dood, en op reis zijn er meer van bezweken. Bij onderzoek, was 't gebleken, dat in 't consumeren van genoemd groen de oorzaak des doods gelegen was. Ook dit voorjaar nog is er een friesch schaap aan bezweken. Welke landman of veehouder zoude zulk houtgewas nog op zijn land of op zijn erf dulden? (*IJsselbode.*)

Ingezonden Stukken.

Een paar vragen.

De Minister van Koloniën heeft, in zijne redevoering op den 19 Julij, de woorden van den heer Rochussen herhaald, dat de hongersnood te Demak was geweest eene ramp, van hooger hand opgelegd. Hij heeft daarbij verlangd, dat niemand hem, noch degenen, die zijne gevoelens aankleven, beschuldige van kwade trouw. Men vraagt:

Gelooft de heer Pahud, ter *goeder trouw*, dat de ramp van Demak eene ramp was van hooger hand, en dat de hooge hand op den troon te Buitenzorg daarin geen deel heeft, noch door doen, noch door laten?

Hij heeft gezegd, dat de uitkomsten in Britsch-Indië, waarop men zich beriep in het belang van vrijen arbeid, niet van toepassing waren op Nederlandsch-Indië; maar hij heeft tot verontschuldiging van den ramp van Demak gewezen op gelijksoortige rampen in Britsch-Indië. Men vraagt:

Gelooft hij, ter goeder trouw, dat die verontschuldiging eene beschuldiging is?

De heer Stolte heeft gezegd, dat hij het woord alleen voerde bij het behandelen van koloniale aangelegenheden, en door Amsterdam ook alléén tot afgevaardigde was gekozen als eene specialiteit voor Indie. Men vraagt: Indien de heer Stolte eens de redevoering las, die hij zelf den 19den Julij heeft uitgesproken, als afkomstig van een anderen afgevaardigde voor Amsterdam, zoude hij dan niet van gevoelen zijn, dat Amsterdam nooit eene slechtere keuze had kunnen doen, dan die hoofdstad gedaan heeft?

Per Telegraaf.

Madrid, Maandag 14 Augustus. Het decreet tot roeping van de constituerende Cortes is heden regeringsblad verschenen. Het gevoelen, dat het pr Koningin-moeder niet aan de beslissing dier verg zou worden opgedragen, bevestigt zich.

Stokholm, Maandag 14 Augustus. Sedert de hebben de op Åland ontscheepte troepen batterijen worpen en houden zij Bomarsund naauw inges Eergisteren (den 12) hebben de Russen een uitval, doch werden teruggeslagen. Algemeen verwacht heden den aanvang van het bombardement.

Warschau, Maandag 14 Augustus. Gisteren is Paskiewitsch alhier aangekomen.

Londen, Woensdag 16 Augustus (2 ure). Consols $93\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Mexico N. 3 pct. $24\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $\frac{5}{8}$; Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$; Spanje binnenl. 3 pct. $38\frac{1}{2}$, $39\frac{1}{8}$; 1 pct. $18\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; dito Certific. $4\frac{7}{8}$, 5; dito Passive 3 Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 86; dito 5 pct. $99\frac{1}{2}$, $100\frac{1}{2}$; Holl. 2 $61\frac{1}{4}$; dito 4 pct. 93; Sardinie 5 pct. 86.

De fondsen waren over het algemeen vast met w handel, doch hebben evenwel hunne cours behouden.

Liverpool, Woensdag 16 Augustus. Heden zij markt 5000 balen katoen omgezet.

224ste Nederlandsche Staats-Lote

3e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 7113 *f* 20,000; 12370 *f* 5000; 9368
N°. 2023, 2651, 4925, 607 en 19481 ieder *f*

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 16 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	61½ 5/16 ⅛
Dito Certificat.	3	72⅞
Dito dito	4	90⅞ 91
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten.	2½	
D° *Rothschild.*	2½	50⅛
Frankrijk.		
Obligatien.	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	17⅝ 8 3/16 3/16
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. 6/m.	3	32½ 3¼ 3¼
Bew. Sp. Com.		4 11/16
Amort. Schuld.		3¾ ⅞
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	36 11/16 13/16
Dito nitgest.	4	

Rusland.	Pct.
Hope 1798/1816	5
Dito 1828/1829	5
Cert. 1831/1838	5
Dito Dito	4½
Dito *Hope*	4
Dito *Stieglitz.*	4
Dito dito 5e Ser.	4
Inschr. Assig.	6
Certific. dito.	6
Polen.	
Obligatien	4
Oostenrijk.	
Metalliek	5
Dito bet. Amst.	5
Dito letter B	5
Dito 1847	2
Dito 1851/1852	2

Philad., Bank-act. $3\frac{1}{4}$; Mexic., te Lond. 3 dito Onb. $23\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Bij zeer uitgebreiden handel was de markt door satie algemeen gedrukt. In Oostenrijksche fondsen later door veel kooporders zeer williger. Ook S aanvankelijk verder schenen te willen dalen, zelfde reden mede iets hooger.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's G